

10 jaar LRGD Deskundigen

Uitgave bij gelegenheid van het jaarlijkse symposium op 23 november 2017
van het Landelijk Register van Gerechtelijke Deskundigen

Nico Keijser (Red.)

landelijk
register van
gerechtelijke
deskundigen

LRGD en bijna 10 jaar permanente educatie

Drs. Ph.M. van Spaendonck RV¹

Permanente educatie, zo merkte de Franse pedagoog Antoine Léon² op, heeft 'een lang verleden en een korte historie'. Inderdaad is het leren zo oud als de mensheid maar het concept van gestructureerde voortdurende scholing van professionals is betrekkelijk nieuw. Dat perspectief geldt ook voor de permanente educatie van de LRGD-geregistreeerden. Op zoek naar de wortels hoeven we niet ver de geschiedenis in. Anderzijds is er na 10 jaar voldoende verleden om op terug te blikken en genoeg toekomst om naar uit te zien.

De wortels van permanente educatie

De oorsprong van permanente educatie ligt waarschijnlijk in de jaren 20 bij medische beroepsbeoefenaren in de Verenigde Staten³. Twee broers, Charles en William Mayo, namen als chirurgen het initiatief voor een 'clinical week' aan de Mayo Clinic, een studieweek die nu geldt als prototype voor de 'Continuing Medical Education'. Het eerste formele en verplichte systeem voor permanente educatie betrof Amerikaanse urologen en werd ingesteld in 1934. In de Franse literatuur doet het begrip 'éducation permanente' in de jaren vijftig haar intrede⁴. Pas in de jaren zestig verschijnen in Nederland publicaties over een steeds veranderende en dynamische toekomst die vraagt om permanente educatie. In die jaren ontwikkelde de na- en bijscholing zich van het incidenteel bijspijkeren van hiaten in kennis tot een gestructureerd en voortdurende leren. Niet alleen vereisten de snelle ontwikkeling van maatschappij en vakgebied een aanhoudende scholingsinspanning. Ook groeide de overtuiging dat deskundigheid gesterkt wordt door voortdurend onderzoek en de uitdaging van wat ooit als vaststaand werd aanvaard.

LRGD en permanente educatie

Tegenwoordig is iedere serieus te nemen beroepsgroep doordrongen van het belang van voortdurende scholing. Kort na de start van het Landelijk Register Gerechtig Deskundigen, in 2007, werd door het bestuur de Commissie Permanente Educatie ingesteld onder voorzitterschap van professor Kees Takkenberg⁵, met als eerste opdracht het opstellen en implementeren van een reglement. Dat reglement werd per 1 januari 2009 ingesteld en is, hoewel in de loop der jaren op onderdelen geamendeerd, nog steeds van kracht. Kees Takkenberg is ons in 2012 ontvallen. Wij realiseren ons dat hij een allesbepalende bijdrage heeft geleverd aan het tot stand komen van een systeem van permanente educatie voor het LRGD.

¹ Drs. Ph.M. (Flip) van Spaendonck is als business valuator werkzaam voor Van Spaendonck & Partners BV te 's-Hertogenbosch. Hij is sinds 1999 erkend en geregistreerd door het Nederlands Instituut van Register Valuatoren, sinds 2007 geregistreerd door het LRGD en sinds 2008 lid, thans voorzitter, van de Commissie Permanente Educatie.

² Léon, A. (1975). La notion d'éducation permanente : sources, promesses, ambiguïtés - L'Orientation scolaire et professionnelle, vol. 4, 3, 217-232

³ A tale of Congress, continuing medical education, and the history of medicine - Clyde Partin, MD, Howard I. Kushner, PhD, and Mary E. Kollmer Horton, MPH, MA; 2014

⁴ l'idée d'éducation permanente et son expression Internationale depuis les années 1960 - Jean-Claude Forquin 2004

⁵ De eerste Commissie Permanente Educatie van het LRGD bestond uit prof.dr.ir. C.A.Th. Takkenberg i.a.g. (1941-2012) voorzitter, drs. R.Ph. Smitshuijzen arts en drs. Ph.M. van Spaendonck RV. Van 2009 tot 2013 was Dr K. G. Van der Poel als voorzitter lid van de commissie. Vanaf 2014 bestaat de PE-Commissie uit prof.dr.ing. J.B.F. Mulder MScBA, prof. dr.E.J.M. Pennings en de auteur voornoemd.

Complementair

Een van de principiële vragen voor de PE-Commissie was op welk terrein van scholing het reglement zou moeten toezien. De geregistreerden van het LRGD bewegen zich immers op zeer uiteenlopende werkterreinen en het was duidelijk dat het LRGD de specifieke vakinhoudelijke deskundigheden niet zou toetsen. De PE-verplichting van de geregistreerden zou daarom in het bijzonder het optreden als gerechtelijk deskundige betreffen. Daarnaast zijn de deskundigen in de regel geregistreerd door de eigen beroepsvereniging en hebben zij uit dien hoofde te maken met PE- en herregistratievereisten. Anderzijds kan aan de eisen die het optreden voor de rechtbank met zich meebrengt niet voorbij worden gegaan. De deskundigheid op het eigen vakgebied is essentieel. Maar het belang van de opleiding, de registratie en de permanente educatie van de gerechtelijk deskundige is dat zelfs het beste advies verworpen zal worden als procedurele en juridische vereisten niet in acht worden genomen.

De praktijk

In bijna tien jaar tijd heeft de PE-Commissie zich gebogen over meer dan 1.000 PE-activiteiten van geregistreerden. De beoordeling betreft allereerst deelnames aan formele cursussen en trainingen die zijn gericht op het overbrengen van kennis die ziet op de juridische aspecten van het optreden als gerechtelijk deskundige. Daarnaast kwalificeert het optreden als docent of trainer. Ook komen publicaties van artikelen met een onderwerp gerelateerd aan het optreden als gerechtelijk deskundige voor PE-punten in aanmerking, evenals het aandragen van casuïstiek en het optreden als mentor voor een nieuwe collega. Met die laatste twee mogelijkheden wordt vooral een uitwisseling van ervaringen beoogd, die als leermoment kan bijdragen aan een verhoging van de kwaliteit. In alle gevallen wordt in acht genomen dat de activiteiten niet op het eigen vakgebied liggen maar het gerechtelijk optreden betreffen. Dat wil nog weleens tot vragen leiden, die overigens met verwijzing naar het PE-Reglement helder te beantwoorden zijn.

Kritische evaluatie

Permanente educatie beoogt het consolideren en verhogen van de kwaliteit van de adviezen van de door het LRGD geregistreerden. Nu het PE-reglement enkele jaren in werking is kan men zich de vraag stellen of de regeling doeltreffend is. Ter beantwoording heeft de PE-Commissie begin 2017 een vergelijkend onderzoek ingesteld naar de regelingen van een aantal registers en beroepsorganisaties, daaronder de regelingen van het Nederlands Genootschap van Tolken en Vertalers, de Orde van Advocaten, de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, het Koninklijk Actuariel Genootschap en met name de Mediators federatie Nederland⁶.

Jaarlijks wordt aan het bestuur gerapporteerd over de status van de permanente educatie van de LRGD-geregistreerden versus de verplichtingen die het reglement stelt. Dat voerde tot de vaststelling dat, in het eerste decennium van het bestaan van het LRGD, de geregistreerden in totaliteit minimaal 10.000 uren hebben gewijd aan permanente educatie waarmee een aantoonbare bijdrage werd geleverd aan de borging van de kwaliteit van optreden van gerechtelijk deskundigen.

⁶ De commissie is met name mevrouw mr. J.H. Emaus van de Stichting Kwaliteit Mediators (SKM), bijzonder erkentelijk voor de geboden informatie en suggesties.

Het vergelijkend onderzoek bevestigde de commissie in haar opvatting dat permanente educatie nadrukkelijk moet worden gezien als een onderdeel van kwaliteitsborging. Dat impliceert dat het primaat niet ligt bij het volgen of geven van ‘frontaal klassikaal onderwijs’ maar dat ruimte moet worden geboden voor uiteenlopende activiteiten die de verbetering van de borging en verhoging van de kwaliteit van het optreden van de deskundige tot doel hebben.

Het toekomstperspectief

De permanente educatie bij het LRGD heeft, naar analogie van Antoine Léon, ‘een kort verleden en een beperkte historie’. Maar meer dan dat kan permanente educatie, door de borging van de kwaliteit van het register, bijdragen aan een veelbelovende toekomst van het register van deskundigen.